

DAS 5. ULUSAL STERİLİZASYON DEZENFEKSİYON KONGRESİ **AMERIKAN HASTANESİ**

**HASTANELERDE
KRİTİK VE KRİTİK OLMAYAN ALANLARDA
TEMİZLİK VE DEZENFEKSİYON UYGULAMALARI**

Dilek ZENCİROĞLU
VKV Amerikan Hastanesi
Eğitim Hemşiresi

TEMİZLİK / HASTANE TEMİZLİĞİ

İnsan hayatında gereklilikten öte temel bir ihtiyaç,
Hastane temizliği
ise bir zorunluluktur.

HASTANE TEMİZLİĞİ

Hastanelerde “Temiz bir çevre ortamı” enfeksiyonları önlemekte önemli rol oynar. Hastane enfeksiyonlarının yayılmasında

- ❖ Hava kalitesi,
- ❖ Bina tasarımları,
- ❖ Temiz su
- ❖ Çamaşırhane Yönetimi

önemli etkiye sahip faktörler olarak sayılabilir.

TEMİZLİK VE DEZENFEKSİYON STRATEJİLERİ :

- Çevresel yüzeylerde bulunan mikroorganizmaların tipleri ve sayıları
 - Çevredeki insan sayısı,
 - Aktivite miktarı,
 - Nem miktarı,
 - Mikrobik üremeyi destekleyecek materyalin mevcudiyeti,
 - Mikroorganizmaların üreme hızı,
 - Yüzeylerin **DİKEY** yada **YATAY** olması.

TEMİZLİK VE DEZENFEKSİYON STRATEJİLERİ :

- Doğrudan temas potansiyeli
- El teması sıklığı ve derecesi
- Yüzeyin; vücut maddeleri ve çevresel mikroorganizma kaynakları ile kontaminasyon potansiyeli hesaba katılmalıdır.

ALAN SINIFLAMASI (İnfeksiyon risk sınıflaması)

- Çok Yüksek Riskli alanlar
- Yüksek Riskli alanlar
- Orta riskli alanlar
- Düşük /Minimal riskli alanlar

•Cleaning standards for Victorian Public Hospital 2005

ALAN SINIFLAMASI

Düşük Risk	Orta Risk	Yüksek Risk	Çok Yüksek Risk
<ul style="list-style-type: none">•İdari ofis alanları•Steril olmayan depolar•Tıbbi kayıt arşivi•Mühendislik ofisleri•Çiçek seraları•Dış cephe•İlave dahili alanlar	<ul style="list-style-type: none">•Günlük aktivite alanları.•Mutfaklar•Laboratuvarlar•Bekleme salonları•OP Klinik•Patoloji•Eczane•İşlem odaları•Rehabilitasyon alanları•Kafeterya•Morg	<ul style="list-style-type: none">•Acil•MSÜ•MB.lab	<ul style="list-style-type: none">•OR Odaları•ICU•NICU•Özel alanlar•Immunosuppressed•yanık üniteleri•Onkoloji üniteleri•Inf. hast.ünite.

Cleaning standarts for Victorian Public Hospital 2005

TEMİZLİK İÇİN:

- **MALZEME**
 - Temizlik arabası
 - Yer temizlik kovaları
 - Temiz ve kirlı
 - Paspas / Moplar
 - Süpürge Faraş /Elektrik süpürgesi
 - Toz alma bezleri ve kovalar
 - Nötr deterjan / Dezenfektan solusyon
 - Sıcak su
- **KİŞİSEL KORUYUCULAR**
 - Eldiven
 - Temizlik esnasında kullanılan personel koruyucu malzeme yapılan işe uygun olmalıdır. (Alan temizlik bezi ile aynı renkte)

TEMİZLİK İÇİN KULLANILAN MALZEMELER

TEMİZLİKTE KULLANILAN DETERJAN / DEZENFEKTAN SOLUSYONLAR

- Çevresel yüzey temizliği için EPA (Environmental Protection Agency /Çevre Koruma Kuruluşu) onaylı dezenfeksiyon / deterjan formülleri kullanılması önerilir.

- Direk silme veya fırçalama kullanılan ajanın antimikrobiyal etkisi kadar önemlidir.
- Maliyet, emniyet, yüzey ürün uyumu onaylı bir ürün için gerekli kriterlerdir.
- Üretici talimatlarına uyulmalıdır.
- Medikal Safeyt Data Sheet (Ürün emniyet belgeleri)

- EN Standartları

HASTA BAKIM ALANLARINDA ZEMİN TEMİZLİĞİ

- Zeminlerin dezenfeksiyonunun , düzenli deterjanlı su ile yapılan temizliğe bir üstünlüğü olmadığı ispatlanmıştır.

DEZENFEKSİYON

- Vücut sıvıları bulaştığını takip etmek yerine
- Çevrede dirençli bakterilerin olduğu tahmin ediliyorsa yapılır

TEMİZLİK ARABASININ KULLANIMI

- Paspas arabasının mavi kısmında temiz- deterjanlı su, kırmızı kısmında kullanılmış ve sıkılmış kirlı su bulunur.
- Paspas kullanıldıktan sonra kırmızı tarafta yıkanır ve sıkılır.
- Ardından temiz deterjanlı kısımda yıkanır, sıkılır ve "S" şeklinde paspas hareketleri ile zemin silinir.

TOZ BEZİ VE KOVALARININ KULLANIMI

• Temizlik bezi ve kova rengi, iş alanına göre seçilir ve kullanılır.

• Mavi bez ve kova:

- Masa, etajer, yatak başucu, cam önü, cam ve kapı kolları

• Sarı bez ve kova:

- Tüm ıslak alanlar; banyo, duş, küvet, armatür

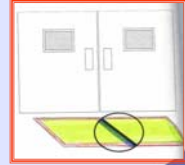
• Kırmızı bez ve kova:

- Klozet, pisuvuar ve sifon tankı

HALI, ANTİBAKTERİYAL PASPASLAR

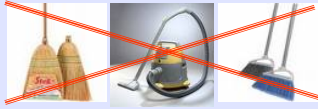
- Halıların bakteriyel kontaminasyon miktarı sert zemin yüzeylerdekine oranla daha fazladır.
- Hasta bakım alanlarında ve Ameliyathanelerde infeksiyonları düşürmede etkisi minimaldir.
- İnşaat yenileme alanlarının kordon altına alınması sırasında ayaklar ile gelecek tozu azaltır.

GENEL TEMİZLİK KURALLARI

- Moplar (paspas) ile ıslak temizlik yapılması önerilmektedir.

- Kuru süpürge/ elektrik süpürgesi kullanılması tavsiye edilmez
- (Nötral deterjan solüsyonunun kullanılması temizlik kalitesini artırır.)

GENEL TEMİZLİK KURALLARI

- Hasta temasının olmadığı yönetim ve ofis alanlarında normal temizlik yapılır.
- Temizlik; temiz alandan kirli alana doğru düzen içerisinde yapılmalıdır.
 - Önce çöpler alınıp, görünen kirler, tozlar temizlenmeli.
- Tuvalet, banyo ve lavaboların temizlik malzemeleri ayrı olmalıdır.

GENEL TEMİZLİK KURALLARI

■ Yatay yüzeyler ve tuvaletler duvar ve yer günlük olarak ve kirlendikçe temizlenmelidir.

■ Sıcak su kullanmak temizlik etkinliğini artırır. (+80° C)

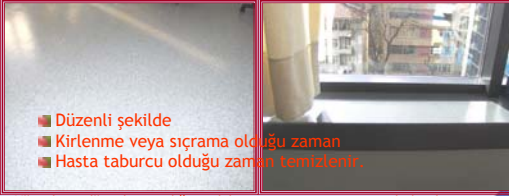

GENEL TEMİZLİK KURALLARI

- Asla amonyak ve klor içeren Kimyasallar karıştırılmamalı.
 - Klorlu ovma ürünleri ile temizlendikten sonra bol su ile durulanmalıdır.
- Dezenfektan kullanılacaksa doğru konsantrasyonda hazırlanmalıdır

MİNİMAL EL TEMASI OLAN YÜZEYLER

Rutin hasta bakım alanlarındaki yatay yüzeyler (örn: pencere kenarları/ denizlikleri ve sert zemin kaplamaları)

Yüzeylerin düzenli temizliği ve dekontaminasyonu potansiyel olarak teması olmuş çalışanları korumak açısından önerilir.

MİNİMAL EL TEMASI OLAN YÜZEYLER

Rutin hasta bakım alanlarındaki

- Duvar
- Jaluzi
- pencere perdeleri
- Pencere kenarları
kirlilik gözle görülür olduğu zaman yapılır.

MAXİMUM EL TEMASI OLAN YÜZEYLER

El temasının az olduğu yüzeylere oranla daha sıklıkla temizlenmeli /dezenfekte edilmelidir.

AMELİYATHANE TEMİZLİĞİ

Hasta vücut sıvısı ile direkt temas eden yüzey veya ekipmanı dezenfektan ile temizlenir.

- Ameliyat masası
- Kontamine olmuş veya ıslanmış lambalar
- Hemşire masası
- Kontamine olmuş eşya
- Duvarlar (ıslanmışsa)

AMELİYATHANE YER TEMİZLİĞİ

Yer yemizleme metodu

- Ameliyat masasından yaklaşık 90 cm (3 feet) den hemşire masası ve ameliyat masasının bulunduğu yer silinir.
- Çevreden merkeze doğru odanın uç kısmından başlar ve ameliyat masasına doğru devam eder.
- Moplar temizlik sonrası kirliliğe atılır /Temizlikten sonra kullanılabilir.
- Ameliyat odası/ Temizlik bezi

OR CJD ŞÜPHELİ VE TANILI HASTALARDAN SONRA

Mobilyalar ve zemin

- 1 N sodyum hidroklorid solüsyonu ile (dilue edilmemiş) 1 saat ıslak kalacak şekilde dekontamine edilir.
NOT : Kurumayı önlemek amacıyla solüsyon tekrar tekrar uygulanmalı.
- Daha sonra normal su ile temizlenmeli.
- Bu suyla temizleme işlemi bütün artıklar gidene kadar uygulanmalı
- Mobilyalar ve zemin daha sonra rutin dezenfektan ile silinmeli.

HEMODİYALİZ ÜNİTELERİNDE

- Çevresel yüzeylerin , araç gereçlerin her kullanım sonrası dezenfeksiyonu yapılır.
- Makine, yatak, masa ve sandalyeler temizlenip dezenfekte edilir.

Dializ ünitesi ve enfeksiyon önlemleri: www.das.org.tr/sunul/hes

ÜMMİNOSÜPRESİF TEDAVİ ALANLARINDA

- Yatay yüzeylerin günlük tozu deterjan/ dezenfektan (EPA) ile ıslatılmış bez ile alınır.
- Islak toz alma sırasında deterjan /dezenfektanla hastanın temas etmemesine özen gösterilir.
- Aerosol ve parçacık oluşturan temizlik malzemelerinin kullanılmaması
- Oda havalandırması ve aspirasyonları hepa filtre olmalıdır.
- Temizlik makinelerinin filtrelerinde bakteriyel ve fungal kontaminasyonun önüne geçmek mümkün değildir. Bu filtreler üretici firma talimatları doğrultusunda düzenli olarak temizlenmeli veya yenilenmelidir.

MERKEZİ STERİLİZASYON ÜNİTELERİNDE

- Kirli Alanların Temizliği
 - Dekontaminasyon odası, kritik alan kabul edilerek temizliği yapılır.
 - Yere dökülen damlayan sıvı olursa veya yer kirlendiyse, beklemeden temizlik yapılır.
 - Her gün lavabo, tezgahlar ve dekontamine olma olasılığı bulunan duvar yüzeyleri dezenfektan solüsyon ile temizlenir ve silinir.
- Steril, Temiz ve Destek Alanların Temizliği
 - Temizlik steril alanda başlayıp temiz ve destek alanları kapsar.
 - Alet hazırlık tezgahları her sabah dezenfektanla ıslatılmış bez ile silinir.

ÖZEL ALANLARDA TEMİZLİK

(Doğumhane, Yoğun bakımlar, Yanık üniteleri, Acil servis)

- Her gün, düzenli olarak, kirlendikçe ve hasta taburcu olduğunda temizlenir.
- Temizlik sonrası düşük düzey bir dezenfektan ile dezenfekte edilebilir.

Kaynak: DAS Kongre kitabı 2003

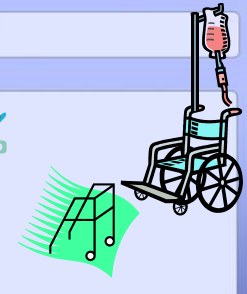
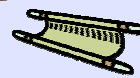
İZOLASYON ÜNİTELERİNDE

❖ Zeminler

- Her şiftte en az iki kere ve gerektiğinde daha sık temizlenir
- Deterjanlı su ile ıslatılmış temizlik bezleri (mop) ile temizlenir

İZOLASYON ÜNİTELERİNDE

- Deterjanlı su ile temizlenir ve kurulanır+ % 70 Alkol veya 1% sodyum hypoklorid ile temizlenir ve kurulanır.

İZOLASYON ÜNİTELERİNDE

Şilteler, Yastıklar

- Plastik koruyucu ile kullanılır.
- Hasta aralarında ve gerektiğinde deterjanlı su ile temizlenir. % 70 Alkol veya % 1 sodyum hypoklorid ile dezenfekte edilir.

İZOLASYON ÜNİTELERİNDE:

Commod

- Oturulan yeri ve kolları deterjanlı su ile temizlik + dezenfeksiyon ve kurulama yapılır ile silinir ve kurulanır.

TELEFON

- Deterjanlı su ile temizlenir ve kurulanır.
- % 70 Alkol ile hergün silinir.

MÜTFAK TEMİZLİĞİ

- En az günde bir kez temizlenir, Zemin ıslak püskürtme ile silinir.
- Bulaşık süngeri/bezi, kesme tahtaları, tezgah yüzeyleri iş bitiminde su/sabun/klorlu ürünlerle temizlenir ve kuru kalması sağlanır.
- Buzdolabı temizliği uygun aralıklarla yapılır
- Bulaşık makinesi kendini temizlemesi için belli aralıklarla boş çalıştırılır.

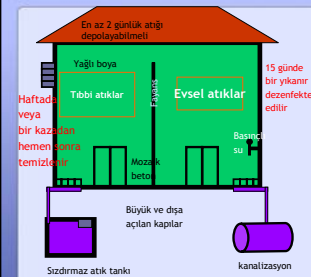
BUZ MAKİNELERİ

- Üretici talimatlarına uyularak düzenli aralıklarla temizlik ve dezenfeksiyonu yapılır.

- Buz makineleri uzun süre kullanılmadıysa kullanım öncesi temizlik ve dezenfeksiyonu yapılmalı sonra kullanılmalıdır.

ATIK TAŞIMA ARABALARI , ATIK DEPOLAMA ALANI

- Atık transfer araçları, taşıtlar, uygun bir dezenfektanla her gün temizlenmeli ve dezenfekte edilmelidir

TEMİZLİK BEZLERİ/MOPLARIN TEMİZLİĞİ:

MALZEME	STANDART ÖNLEM	ÖNERİLER
Temizlikte kullanılan temizlik bezleri / Moplar	Temizlikte kullanılan temizlik bezleri diğer giysi ve çamaşırlardan ayrı yıkanır . Eğer tekrar kullanılacaksa kirlenmiş çamaşırlar çamaşırhanede yıkanır. Örneğin :+ 70°C, 80°C. Temizlik suyu ile % 5 ağartıcı içinde 30 dakika bastırılır. Deterjan ve su ile ağartıcı giderilir	Temizlenmeli, değiştirilmeli. Kan ve vücut sıvıları ile kontamine olan, Ameliyathane ve izolasyon odalarında temizlikte kullanılanlar hemen değiştirilmelidir.

HİZMET SATIN ALINAN ŞİRKETLER

- Temizlik
 - Yemek
 - Çamaşır
- ↓
- Şirket sayısında artış
- Vasıfsız Personel (Eğitim düzeyinin düşük olması)
 - Personel sayısının yetersizliği
 - Ücret yetersizliği
 - Personel sirkülasyonu
 - Hizmet içi eğitim yetersizliği
 - Malzeme yetersizliği
 - Malzeme kalitesinin düşük olması
 - Eldivenin yanlış kullanımı
 - Yanlış uygulamalar

HİZMET SATIN ALINAN ŞİRKETLER

- Kalite Yönetim Sistemi/ TS EN **ISO 9001**
- İş Sağlığı ve Güvenliği TS 18001
OHSAS
- Çevre Yönetim Sistemi TS EN 14001

DENETİM ŞART

TEŞEKKÜR EDERİM

✓ KAYNAK:
✓ Infection Prevention in surgical settings (Grundemann Mangoni
www.who.int)
✓ Risk factor's control in the health sector in infection prevention
www.who.int/emergencies/diseases/nipah
✓ Guidelines for Environmental Infection Control in Health Care
Facilities, Recommendations of CDC and the Health Care Infection Control
Practices Advisory committee, 2003

✓ dilekzen@yahoo.com ✓ dilekzen@gmail.com